

Jeremia 18:1-12

1 De HEER richtte zich tot Jeremia:

2 ‘Ga naar de werkplaats van een pottenbakker, daar zal ik laten horen wat ik je te zeggen heb.’

3 Ik ging naar een werkplaats, waar een pottenbakker juist op zijn draaischijf aan het werk was.

4 Als de pot die hij maakte mislukte, begon hij opnieuw en vormde hij de klei tot een andere pot, precies zoals hij zich die had voorgesteld.

5 De HEER zei:

6 ‘Volk van Israël, ik kan met jullie hetzelfde doen als die pottenbakker—spreekt de HEER. Immers, jullie zijn in mijn handen als klei in de handen van een pottenbakker.

7 De ene keer zeg ik tegen een volk en een koninkrijk dat ik het zal uitrukken, verwoesten en ombrengen—

8 maar als dat volk met zijn kwalijke praktijken breekt, dan zie ik af van het onheil waarmee ik het wilde treffen.

9 De andere keer zeg ik tegen een volk en een koninkrijk dat ik het zal opbouwen en planten—

10 maar luistert dat volk daarna niet naar mij en doet het wat slecht is in mijn ogen, dan zie ik af van al het goede dat ik had beloofd te doen.

11 ¶ Daarom, zeg tegen de inwoners van Juda en Jeruzalem: Dit zegt de HEER: Uit mijn hand komt onheil over jullie en ik beraam kwade plannen. Breek met je kwalijke praktijken, beter je leven.

12 Maar ze zullen antwoorden: “Laat ons begaan, we willen onze eigen plannen volgen.” Ze zullen zeggen dat ze zich alleen willen laten leiden door hun koppig en boosaardig hart.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het oude ambacht pottenbakker, er zijn heel wat mensen die het als hobby beoefenen.

Het lijkt erg simpel: een stuk pottebakkersklei, een draaischijf en daar ga je dan.

Maar wie het wel eens geprobeerd heeft weet dat het niet zo simpel is als het lijkt.

Het vergt geduld, ervaring en artistieke vaardigheid voordat je een gave pot van de draaischijf krijgt.

En er mislukt ook wel eens wat en dan moet je de mislukte vorm opnieuw kneden en van voren af aan beginnen.

Zwijgend heeft de profeet Jeremia het werk van de pottenbakker gadeslagen in een van de nauwe straatjes in de Jeruzalemse benedenstad waarheen hij op Gods bevel is afgedaald.

En als hij daar staat toe te zien, dan komt het woord tot hem: 'Zal ik niet met het huis van Israel kunnen doen zoals deze pottenbakker? Zie, als leem in de hand van de pottenbakker, zo is het huis van Israel in mijn hand.'

Het was de 6e eeuw v. Christus.

Jeruzalem werd bedreigd van buitenaf door de vijand Assyrie (zoals wij door terreur) en binnen de muren wilden mensen hun leven zeker stellen. Hoe? door een beetje God en een beetje afgod (Baal), een beetje dit en een beetje dat; ieder vocht voor zichzelf en de armen moesten het ontgelden (is het bij ons anders?)

Jeremia krijgt te horen dat God, net als de pottenbakker, ook anders kan.

Als het werk wat God onder handen heeft, mislukt, dan blijft Hij niet eindeloos doortobben om er toch nog wat van te maken, nee, dan komt er een moment dat Hij opnieuw begint.

In het huis van de pottenbakker werd tegen Jeremia gezegd: 'Sta op, Jeremia, en zeg tot de mannen en vrouwen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem: Zo zegt de Heer, ik doe met jullie zoals de pottenbakker doet met de weerbarstige klei. Bekeer je toch, een ieder van zijn kwade weg. Beter je handel en wandel!' (11b)

Want als je je afkeert van je boosheid, zal Ik berouw hebben van mijn kwade plannen. Maar doe je wat kwaad is in Mijn ogen, dan zal Ik berouw hebben over het goede waarmee ik je wilde weldoen.'

Hoort u het: Nooit staan Gods besluiten onwrikbaar vast, of is Zijn plan een ijzeren wet. De consequentie daarvan voor mensen is enerzijds genade en hoop, maar ook ernst en verantwoordelijkheid

Er is hoop en genade voor wie in het kwade is gevangen, want die mag weten dat ommekeer altijd mogelijk is. Een goede boodschap voor criminelen, fraudeurs, verraders... hoeren en tollenaars.... als ze zich omkeren.

Maar het is ernst voor wie gelooft dat God aan zijn kant staat zonder dat hij aan zijn geloof enige inhoud geeft. Die vergist zich deerlijk.

Dus: theologen, kerkgangers, Farizeeën en schriftgeleerden...pas op.

Toen Jeremia tot profeet werd geroepen, hoorde hij God zeggen: Nog voor Ik je formeerde, boetseerde, in de schoot van je moeder, had Ik al mijn bedoeling met jou.

Dat woord van God de Boetseerder had hém geholpen zijn eigen leven voor Gods aangezicht te leven.

Maar nu zal Jeremia zijn eigen volk bewegen zich evenzeer toe te vertrouwen aan de handen van God de Boetseerder.

Of dat zal lukken? Helaas: zijn zelfvoldane tijdgenoten maakten dat tot een zware klus.

Maar als het aan God, de Boetseerder ligt wil van diezelfde klei nog iets moois maken

Een bijzonder verhaal: een alledaags beeld van pottenbakken kan worden tot een boodschap van God.

Misschien God vandaag en profeet meenemen naar een pc programmeur en hem bezig zijn met een gecrashte pc. Moet die geupdate // geupgrade worden of moet de harde schijf gewist en opnieuw geformatteerd worden? Dat is een modern beeld voor hetzelfde.

Maar we houden het bij de pottenbakker.

Nu hebben sommigen mensen wat moeite met het beeld van God als de pottenbakker.

Ze denken: Hij kan je dus maken en breken. Je hebt als mens niks te vertellen.

Maar dat is niet waar.

Want de menselijke verantwoordelijkheid wordt volop serieus genomen in de relatie God-mens. Je kan zagezegd als mens bij God een potje breken.

Wanneer God beloften doet of waarschuwingen geeft dan is dat altijd voorwaardelijk, nooit absoluut.

Een belofte van God is geen zoethoudertje en laat niemand menen, dat wat God beloofd heeft, DUS ook gebeuren zal.

Maar met waarschuwingen is het precies hetzelfde: laat niemand menen dat het oordeel van God zonder meer doorgang vindt.

Dat automatisme kent de bijbel niet. God kan iets niet door laten gaan. Op zijn voornemen terugkomen.

In de Bijbel wordt een grote plaats ingeruimd voor de verantwoordelijkheid van de mens.

Een noodlotsidee is de Bijbel vreemd, alsof er dingen zijn waaraan niets is te veranderen en altijd van eeuwigheid vastliggen

Wie zo denkt wordt fatalistisch en maakt van God een soort machine.

U weet: machines kunnen niet denken. Als ze een keer op gang gebracht zijn, gaan ze onverstoorbaar door, ook al zouden ze op een gegeven ogenblik een ramp veroorzaken, die nooit in de bedoeling van de ontwerper gelegen heeft.

De schrijver Multatuli heeft eens het beeld gebruikt van een grote mechanische blikshaar die voortreffelijk werk doet door grote platen blik in repen te knippen.

Maar als er een storing optreedt in de aanvoer van de blikplaten, blijft de schaar braaf doorknippen, of hij nu blik knipt of lucht.

Dat is fatalisme. De schaar moet nu eenmaal knippen.

Zo ligt het in de Bijbel niet.

Wat God gezegd heeft, is geen onvermijdelijk fatum, geen onverbiddelijk noodlot.

God handelt niet blindelings zonder rekening te houden met de omstandigheden en de menselijke verantwoordelijkheid.

Als een volk, een mens zich omkeert gaan Gods oordelen niet door.

En als een volk, een mens zich verhardt komt er van de beloften weinig terecht.

God is geen machine maar een pottenbakker. Hij is geen fatum, maar een persoonlijk God.

Om die gedachte gaat het in Jer. 18.

Jeremia moet tot de inwoners van Jeruzalem in de 6 eeuw zeggen: Jeruzalem zal een puinhoop worden als consequentie van de puinhoop die mensen ervan maken.

Daarom, betert uw handel en wandel (vs. 11).

Dat is de enige mogelijkheid om de puinhoop Jeruzalem om te buigen in de richting van een stad die komt.

God wil iets moois boetsen van mijn leven, van deze wereld, maar dan moet ik, moeten wij ons laten vormen.

Vanuit het Nieuwe Testament zeg ik: God maakt sinds die tijd als Pottenbakker gebruik van een model of een mal.

Ik weet niet of u wel eens gezien hebt hoe men in een fabriek een mal maakt, het eerste model voor een nieuw product.

Aan zo'n mal wordt geschuurd en geslepen, want het moet voorbeeld zijn voor iets nieuws.

Die mal, dat model is Jezus Christus, de mens, het voorbeeldtype waarnaar wij allen gevormd moeten worden.

Jezus zei net als Jeremia tegen de mensen: beter uw handel en wandel.

En de mensen zeiden: nee, hoor, wij volgen onze eigen gedachten en Jezus werd als broos vaatwerk stukgeslagen.

Hij werd gekruisigd.

God echter is op nieuw begonnen: deze is mijn Zoon, mijn model, de mal.

En er is vergeving dankzij Hem! Hoort naar Hem, vorm u naar Hem. Laat u dopen, neem je kinderdoop voor je rekening. Leef uit je doop!

God is geen onpersoonlijke, mechanische transportband, maar een pottenbakker die je vormt naar het model van Jezus Christus. Laat je je vormen?

Hartelijk welkom vanmorgen in het huis van de pottenbakker. Welkom in het huis van God. Welkom bij de maaltijd van de Heer.

Met de tekenen van brood en wijn vormen we het lichaam en de bloedsomloop van de Heer. Hij is goed en wij zullen ook in handel en wandel goed zijn.

Amen

Zingen: Psalm 25:2,3

Stilte-Votum-Groet

Drempelgebed

Gezang 175:1,2

Kyriegebed

Zingen: Gezang 173:3

Gebed

kinderen naar voren: projectverbeelding

Zingen: Jeremia

Lezing Jeremia 18:1-12

Zingen: Psalm 86:4,5

Verkondiging

Zingen: Lied 479 EL

Collecte

Gebeden (ZWO)

Geloofsbelijdenis

Orde III

Dankgebed

Zingen: Gezang 182:2,4

Zegen